

Milda BARANAUSKIENĖ, Virginija SAVICKIENĖ	Lietuvos nacionalinės retrospektyvinės bibliografijos retrokonversija: projektas ir realybė Retroconversion of the Lithuanian National Retrospective Bibliography: Project and Reality (Summary)	26 29
Daiva NARBUTIENĖ	Lotyniškų knygų cenzūra Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštijoje XVI–XVII a. Censorship over Latin Books in the Grand Duchy of Lithuania in XVI–XVII Centuries (Summary)	30 36
Violeta ČERNIAUSKAITĖ	Cenzūros poveikis lietuviškų knygų leidybai 1904–1914 metais Lithuanian Book Publishing under the Influence of Censorship in 1904–1914 (Summary)	37 43
Arida PAPURĖLYTĖ	Privalomojo egzemplioriaus problema prieškarinio Lietuvoje Problem of Legal Deposit in Pre-War Lithuania (Summary)	44 49
Audronė MATIJOŠIENĖ	Mažosios Lietuvos lietuviškos periodinės spaudos slapyvardžių pėdsakai Tracing Back Cryptonyms of Lithuanian Periodical Press of Lithuania Minor (Summary)	50 53
Jolita STEPONAITIENĖ	Knygos priklausomybės ženklų tyrinėjimų Lietuvoje apžvalga Review of Research of Book Ownership Marks in Lithuania (Summary)	54 60
Silvija STAKULIENĖ	Mokslinio medicinos žurnalo „Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto darbai“ (1933–1942) leidyba Publishing of the Scientific Medical Journal „Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto darbai“ (1933–1942) (Summary)	61 65
Larisa LEMPERTIENĖ	Apie Lietuvos žydų knygą: bibliografiniai šaltiniai On Lithuanian Jewish Book: Bibliographic Sources (Summary)	66 69
Jonas MAČIULIS	Žvilgsnis į „Lenkų rašytojų slapyvardžių žodyną“	70

PRATARMĖ

Šiame rinkinyje skelbiami IFLA 67-osios generalinės konferencijos, įvykusios Bostone (JAV), pranešimai, skirti autoritetinių įrašų apskaitai, kompiuterinių įrašų formatų derinimui, terminijos aiškinimui ir kitoms svarbioms problemoms aptarti. Nors internetas teikia galimybes susipažinti su IFLA veikla ir jos publikacijomis, mūsų tikslas – pateikti aktualių straipsnių vertimus į lietuvių kalbą, kad kuo daugiau specialistų susipažintų su bibliografinės apskaitos, katalogavimo, kompiuterinių įrašų formatų naujovėmis.

Taip pat publikuojami mūsų šalies autorių straipsniai, kuriuose nagrinėjami knygotyros ir nacionalinės retrospektyvinės bibliografijos klausimai.

Didelę sumaištį tarptautiniu mastu kelia asmenvardžių, kolektyvų vardų, antraščių bibliografinė apskaita. Svarbiausios kliūtys, stabdančios šių problemų sprendimą, vienos šio rinkinio autorės F. Bourdon nuomone, yra tarptautinio standartinio autoritetinių duomenų numerio (ISADN) bei reikalavimų autoritetiniam įrašui nebuvimas. Autorė analizuoja IFLA darbo grupės FRANAR (Functional Requirements and Numbering of Authority Records) veiklos rezultatus, kurie turėtų panaikinti minėtas kliūtis.

M. Münnich publikacija – apie daugiakalbį katalogavimo terminų ir sąvokų žodyną, kurio rengimą remia IFLA, o sudaryme gali dalyvauti įvairių šalių kataloguotojai. Žodynas turėtų palengvinti specialistų tarptautines diskusijas dėl katalogavimo taisyklių ir komunikacijos formatų taikymo.

Apie „UNIMARC Manual: Authorities Format“ 2-ąją peržiūrėtą ir papildytą laidą informuoja A. Danskinas. Savo ruožtu reikėtų pridurti, jog keitimai, padaryti 2-ojoje laidoje, jau taikomi ir mūsų šalies katalogavimo praktikoje, taip pat numatoma išleisti šio formato vertimą į lietuvių kalbą.

Ankstesniuose „Bibliografijos“ leidiniuose buvo skelbiami straipsniai apie Dublin Core elektroninių išteklių formatą. Tačiau tai ne vienintelis plačiai vartojamas informacijos perdavimo ir keitimosi ja formatas. Be jo, elektroninių knygų ir kitos medžiagos metaduomenims perduoti taikomas ONIX. Su šio formato struktūra, jo vartojimo galimybėmis ir perspektyvomis supažindina B. Greenas. Kitoje publikacijoje A. Danskinas svarsto, kuo ONIX galėtų būti naudingas bibliotekoms ir knygų prekybai. Autoriaus nuomone, preliminarūs bibliografiniai įrašai teikia vertingą informaciją atrankos bei įsigijimo funkcijoms vykdyti ir mažina katalogavimo kaštus.

Siekis sukurti virtualų tarptautinį autoritetinių duomenų failą tampa įgyvendinamas: B. Tillett ir pateikia keletą modelių, kaip tai padaryti. Virtualiu autoritetiniu failu galėtų naudotis ne tik bibliotekos, bet ir leidėjai, autoriaus teisių apsaugos agentūros, archyvai, muziejai. Įrašai būtų daug kartų vartojami pasaulyje, pateikiami vartotojui patogiu būdu, pageidaujama kalba ir rašmenimis.

Lengvai prieinamos informacijos idėja jau skverbiasi ir į tautos kultūros paveldą, paskelbtą prieš kelis šimtmečius. Tai patvirtina skaitmeninimo projektai, vykdomi daugelyje pasaulio šalių. Apie tai, kaip Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje vykdomas nacionalinės retrospektyvinės bibliografijos retrokonversijos projektas, rašo M. Baranauskienė ir V. Savickienė.

D. Narbutienės publikacija – apie lotyniškų knygų cenzūrą Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. Cenzūros poveikį lietuviškų knygų leidybai 1904–1914 metais nagrinėja V. Černiauskaitė.

Privalomojo egzemplioriaus gavimo sistemos kūrimą ir įtvirtinimą prieškarinio Lietuvoje apžvelgia A. Papaurėlytė.

Patirtimi, sukaupia rengiant leidinį „Lietuviškų periodinių leidinių publikacijos“, dažnai mokslo darbuose „Bibliografija“ dalijasi A. Matijošienė. Šį kartą ji apibūdina Mažosios Lietuvos XX a. pirmojo dešimtmečio periodinės spaudos slapyvardžių vartojimo priežastis, jų rūšis, formą bei turinį ir atskleidimo problemas.

J. Steponaitienė apžvelgia knygų priklausomybės ženklų tyrimą Lietuvoje.

S. Stakulienė tęsia lietuviškos medicinos periodikos studijų ciklą. Šiame rinkinyje ji pristato „Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto darbus“ – reikšmingiausią prieškarinio Lietuvos medicinos mokslo leidinį.

Lietuvos žydų knygos bibliografinius šaltinius žydų kalbomis aptaria L. Lempertienė. Šie šaltiniai padės rengiant išsamią knygų, išleistų Lietuvoje hebrajų ir jidiš kalbomis, retrospektyvinę bibliografiją.

„Lietuviškųjų slapyvardžių“ sudarytojas J. Mačiulis pateikia šio leidinio ir „Lenkų rašytojų slapyvardžių žodyno“ lyginamąją analizę.

Redakcinės kolegijos nariai M.-F. Plassard ir G. Vitiello pakeitė darbo pobūdį, todėl vietoje jų į kolegiją įtrauktos aukštos kvalifikacijos bibliografinės apskaitos ir katalogavimo ekspertės B. Tillett iš Kongreso bibliotekos ir B. Stoklasová iš Čekijos nacionalinės bibliotekos.